

RAPORT DE ACTIVITATE AL DIRECȚIEI DE AFACERI EUROPENE ȘI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Realizări 2021

Statisticile oficiale europene de înaltă calitate sunt indispensabile pentru o bună luare a deciziilor în UE. În ciuda pandemiei, Eurostat și institutele naționale de statistică au continuat să se asigure că statisticile oficiale de înaltă calitate sunt diseminate până la termenul limită, răspunzând noilor nevoi ale utilizatorilor.

Toate abordările inovative adoptate de Sistemul Statistic European (SSE) în timpul anului 2021 vor conduce spre provocarea majoră a sistemului pentru anul 2022 și următorii, de a consolida rezultatele obținute, inclusiv noile parteneriate, accesul la noi surse de date, producția de noi indicatori.

Desigur, în acest context, răspunsul Institutului Național de Statistică al României, partener activ în cadrul Sistemului Statistic global și European a fost unul pozitiv, nu doar în cazul asigurării continuității producerii de statistici la o calitate recunoscută și la termenele impuse prin regulamentele europene, dar și al asumării rezolvării problemelor noi, de natură operațională și metodologică, impuse de condițiile crizei pandemice.

Aceasta nu ar fi putut avea loc fără o activitate intensă de cooperare, în principal cu Oficiul de Statistică al UE (Eurostat) și cu celelalte institute de statistică din state membre ale UE, dezvoltată în aceeași manieră coordonată, structurată cu respectarea strictă a termenelor în comunicarea cu partenerii internaționali, fără sincope, evitându-se confuzii sau duplicări inutile.

Astfel, deși întreaga activitate internațională referitoare la participările la conferințe, seminarii, reuniuni ale grupelor de lucru etc., organizate de forumuri internaționale și europene s-a derulat, pe tot parcursul anului 2021, în format virtual, INS a fost același actor activ, același partener de dialog recunoscut și apreciat de marea familie europeană a statisticienilor.

În contextul participării la activitatea Grupului de lucru Statistica al Consiliului Uniunii Europene, Institutul Național de Statistică a exprimat poziții, puncte de vedere transmise Președințiilor în exercițiu (cea portugheză, în semestrul I al anului 2021 și cea slovenă în semestrul II al aceluiași an), Secretariatului Consiliului, al Parlamentului European și Reprezentanței Permanente a României la Bruxelles.

În această perioadă, au fost înregistrate progrese, urmărite cu mare atenție de INS, pe următoarele dosare legislative:

- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 138/2004 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conturile economice regionale pentru agricultură (propunerea de regulament EAA).

- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile referitoare la factorii de producție și producția agricolă, de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1165/2008, (CE) nr. 543/2009, (CE) nr. 1185/2009 și a Directivei 96/16/CE a Consiliului (propunerea de regulament SAIO).
- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1091 în ceea ce privește contribuția Uniunii pentru statisticile integrate referitoare la ferme în temeiul cadrului financiar 2021-2027 (propunerea de regulament IFS).
- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal în comunicațiile electronice și de abrogare a Directivei 2002/58/CE (Regulamentul privind viața privată și comunicațiile electronice).
- Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind guvernanta datelor la nivel European.

Tot sub egida Președințiilor în exercițiu, în anul 2021, INS a participat la o acțiune importantă pe agenda europeană, organizată în de Președinția slovenă în data de 3 iunie 2021, Reuniunea la nivel înalt "Date din și pentru societate", în care au fost evidențiate beneficiile utilizării datelor publice și private, creșterea valorii statisticilor ca bun public și deschiderea către părțile externe interesate de datele statistice.

În virtutea armonizării statisticii românești cu statistica europeană și a echivalării nivelului de modernitate și performanță al INS cu celelalte state membre ale UE, experții noștri au participat la acțiuni cu caracter obligatoriu, din păcate numai în format virtual, la grupe de lucru de natură tehnică, metodologică și armonizare legislativă, la conferințe internaționale, seminarii și alte reuniuni organizate de Eurostat, OCDE și alte organisme internaționale după cum urmează: dintr-un total de 204 întâlniri organizate, INS a asigurat participarea la aceste acțiuni cu un număr total de 370 de experți. Printre cele mai importante acțiuni putem menționa : 10 reuniuni de nivel înalt la care a participat Președintele INS, 7 întâlniri ce au fost organizate sub egida Organizației de Cooperare și Dezvoltare Economică, 10 reuniuni ale Grupului de Lucru Statistica al Consiliului Uniunii Europene și participarea la 14 cursuri organizate de către Eurostat prin Programul European de Perfecționare în domeniul statistic (ESTP).

Președintele INS este membru titular al Comitetului Sistemului Statistic European (CSSE), cel mai înalt Forum de dezbateră și decizie la nivelul Uniunii Europene; în anul 2021, s-a participat la un număr de 3 reuniuni ale CSSE și la cea de-a 106-a Conferință a Directorilor Generali ai Institutelor Naționale de Statistică (DGINS) care s-a finalizat printr-un Memorandum agreat de conducătorii institutelor naționale de statistică ale Statelor Membre UE. CSSE a convenit că ar trebui pregătită și pusă în aplicare o strategie europeană integrată pentru utilizarea Observării Pământului în diferite domenii statistice, pe baza Memorandumului. Precum și la întâlnirea întâlnirea conducătorilor institutelor naționale de statistică din state membre ale Uniunii Europene privind experiența în administrarea datelor în cadrul Sistemului Statistic European (SSE). În toate aceste întâlniri, s-a pus accentul pe provocările cu care se confruntă institutele naționale de statistică în furnizarea rapidă, fiabilă și cuprinzătoare a datelor statistice, în timpul pandemiei de COVID-19; a fost dezbătută prioritizarea statisticilor, considerate cruciale pentru dezvoltarea unui răspuns adecvat la șocurile economice și sociale cauzate de pandemia cu coronavirus.

S-au înregistrat progrese și s-au realizat îmbunătățiri în ceea ce privește Tabloul de bord statistic european privind monitorizarea redresării economice și sociale, urmare a pandemiei COVID; acesta a fost actualizat lunar de la prima sa lansare la sfârșitul anului 2020 și a fost îmbogățit continuu cu noi indicatori și funcționalități.

România, cu o activitate însemnată pe mandatul 2016-2019 de membru al Comisiei de Statistică ONU, în anul 2021 a continuat aceeași bună prestație.

În anul 2019, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a invitat România să devină Asociat în cadrul Comitetului de Statistică și Guvernanță în Statistică. Și în anul 2021, statistica oficială românească a făcut față cerințelor celei mai elitiste și performante familii statistice a lumii. Reprezentanții INS au participat în format virtual la un număr de 7 acțiuni organizate sub egida OCDE: reuniunea Comitetului de Statistică și Guvernanță în Statistică (iunie 2021), întâlniri ale grupurilor de lucru privind conturile naționale și statisticile financiare, paritatea puterii de cumpărare; webinarile privind impactul Covid-19 asupra inegalității veniturilor globale și fațeta anticipativă a inovației, precum și seminarul privind implementarea Sistemului de contabilitate economie-mediu (SEEA).

În contextul relațiilor bilaterale ale INS- RO cu alte instituții partenere, trebuie menționată reușita întreținerii, pe timp de pandemie, a dialogului cu colegii din Biroul National de Statistica al Rep. Moldova; astfel, în anul 2021, s-au organizat acțiuni virtuale pe teme precum: recensământul populației și locuințelor, economia ascunsă/neobservată, anchetele de conjunctură, identificarea altor producători de statistici oficiale naționale și europene, procedura de acordare a accesului la microdatele statistice în scopuri științifice, calcularea indicelui costurilor de construcție, seria de întâlniri culminând cu singura acțiune în format fizic a anului la care a participat președintele INS, Conferința științifică internațională "30 de ani de reformă economică în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic", organizată în marja acțiunii de celebrare a 30 de ani de la înființarea Academiei de Studii Economice a Rep. Moldova.

INS a derulat în anul 2021 un număr de 5 granturi (proiecte cu finanțare externă - UE-nerambursabilă), având o finanțare totală nerambursabilă conform contractelor semnate de peste 4,3 mil. Euro, în domenii precum statistica agriculturii, statistica prețurilor - macroeconomie, statistica de întreprinderi.

De asemenea, în anul 2021, a fost semnat proiectul Paritatea Puterii de cumpărare culegeri de date 2022.

INS continuă să deruleze trei proiecte finanțate prin fonduri structurale, de complexitate și amplitudine notabile:

- *Consolidarea Sistemului Statistic Național și modernizarea proceselor de producție statistică pentru efectuarea recensămintelor naționale (CONRENA), în valoare de 27,6 milioane lei;*
- *România Durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, în valoare de 25 milioane lei;*

- *Întărirea capacității de procesare și analiză a datelor referitoare la criminalitatea organizată și creșterea capacității administrative a Ministerului Public, în valoare de 33,6 milioane lei.*

Perspective 2022

INS-România își propune un amplu proces de modernizare. În acest context, va urmări și se va adapta marilor acțiuni inițiate de Comisie, derulând un program, pe care ni-l dorim intens, de cooperare, funcție și de parametrii impusi de pandemie. De exemplu, în contextul pandemiei, Comisia este convinsă de faptul că asigurarea accesului durabil la datele administrative și la noi surse de date, inclusiv sursele digitale emergente, este esențială pentru furnizarea de statistici oficiale în timp util, relevante și detaliate. Un alt exemplu care va preocupa INS-RO este inițiativa Comisiei privind publicarea de statistici experimentale, printre altele bazate pe date de la platformele private de economie colaborativă.

Nu în ultimul rând, Comisia a subliniat sprijin statistic puternic pentru Green Deal, bazat pe inițiativele în statisticile energetice, statisticile transporturilor și conturile economice de mediu.